

MÜZİK EĞİTİMİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ EŞLİK UYGULAMASI VE UYGULAMAYA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Öğr. Gör. Dr. Gözde Yüksel
N.E.Ü A.K.E.F Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
gozdecoskun@hotmail.com

Öğr.Gör. Önder Mustul
N.E.Ü A.K.E.F Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
ondermustul@hotmail.com

Özet

İçerisinde bulunduğumuz çağın teknolojik gelişmeleriyle doğru orantılı olarak eğitim alanında kullanılan materyallerde de hızlı bir gelişim gözlenmektedir. Özellikle müzik eğitimi gibi uygulamalı derslerin ön planda olduğu alanlarda yenilikçi öğretim materyalleri büyük önem kazanmaktadır. Buradan yola çıkarak araştırmanın amacı yenilikçi öğretim materyallerine örnek gösterilebilecek, bilgisayar destekli eşliklerin müzik eğitiminde ne şekilde kullanıldığını performans dayalı bir uygulama ile ortaya koymak ve uygulamaya ilişkin öğrenci görüşlerini değerlendirmektir. Bu amaçla çalışma, 2014-2015 eğitim- öğretim yılının II. yarısında Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okuyan 10 'u keman 10'u flüt olmak üzere toplam 20 kişilik bir çalışma gurubu ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ilk basamağında öğrenciler 1 ders saati süresince kendilerine önceden verilen eserleri, bilgisayar destekli eşlikler kullanılarak çalıştırılmıştır. İkinci basamakta ise araştırmacılar tarafından oluşturulan eşlik değerlendirme formu yardımıyla öğrencilerin program hakkındaki görüşleri toplanmıştır. Değerlendirme sürecinde öğrenci görüşlerinden elde edilen verilere betimsel analiz uygulanmış, bulgular ve benzer çalışmalar incelenerek sonuç ve tartışma bölümü oluşturulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Müzik Eğitimi, Bilgisayar Destekli Eşlik, Performans.

APPLICATION OF COMPUTER ASSISTED ACCOMPANIMENT IN MUSIC EDUCATION AND STUDENT VIEWS

Abstract

It is a fact that a rapid development is observed in materials used in educational field in direct proportion to the technological developments in our era. Innovative teaching materials gain great importance particularly in fields such as music education in which applied courses are at the forefront. Starting from this point of view, the aim of the survey is to reveal how computer assisted accompaniments, which can be set as an example to innovative teaching materials, are used in music education by a performance-based practice and evaluate the views of students related to the practice. For this purpose, the study has been carried out with totally 20 students, including 10 violin and 10 flute students, studying at Music Education department in Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education, Academy of Fine Arts in the second term of 2014-2015 academic year. In the first step of the study, studentsexercised the pieces given to them previously by using the computer assisted accompaniments during a lesson. In the second step, views of the students about the program were collected with the help of a accompaniment evaluation form created by the researchers. Descriptive analysis in evaluation phase and a result and discussion section has been created by examining the findings and similar studies.

Key Words: Music education, Computer Assisted Accompaniment, Performance.

GİRİŞ

İçerisinde bulunduğumuz çağa ayak uydurabilmek adına bireyler, yalnızca okur yazar olma değil aynı zamanda teknolojiyi etkin ve rahat kullanabilme zorunluluğunu da üzerlerinde hissetmektedir. Bu nedenle birçok meslek grubunda iş gören bireylerde teknolojiyi iyi kullanabilme özellikleri aranmaktadır. Bu mesleklerden biri de hiç kuşkusuz öğretmenliktir. Çelikten, Şanal ve Yeni (2005) iyi bir öğretmende bulunması öngörülen özellikler arasında "yenilik ve gelişmelere açık olma, kendini sürekli yenileyebilme, eğitim teknolojisindeki gelişmeleri yakından izleme" gibi özelliklere yer vermekte ve bu özelliklerin birçok eğitimci tarafından da kabul gördüğünü vurgulamaktadır. Öyle ki teknolojinin önemi eğitimin birçok alanında vurgulanmakta, konuya ilişkin araştırmalar giderek artmaktadır (Yılmaz, 2007; Yavuz, Coşkun, 2008; Akteke-Öztürk, Arı, Kubuş, Gürbüz, Çağiltay, 2008).

Geleneksel anlamdaki müzik eğitimi dünyanın pek çok ülkesinde teknoloji desteği ile çok etkili ve çok boyutlu hâle gelmiştir. Profesyonel müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının müfredat programlarında yer alan teknolojiler müzik öğrenme ortamını, teknolojik öğrenme merkezine dönüştürmektedir. Bu okullarda kullanılan MIDI, bilgisayar, software, internet,televizyon, DVD, CD, CD-ROM, elektronik çalgılar vb. teknolojiler geleceğin müzisyenlerinin ve müzik eğitimcilerinin bilgi, beceri ve performanslarını geliştirmekte, yaratıcılıklarını ve motivasyonlarını artırmaktadır. Türkiye'deki üniversitelerde pek çok eğitim alanında teknoloji destekli eğitim verilmekteyken, müzik alanında teknolojinin kullanımı henüz tam anlamıyla başlatılamamıştır (Kasap,2007:447). Ancak müzik eğitimi alanında da teknoloji odaklı tasarlanmış öğretim ortamlarının yaygınlaştırılması ve özellikle teknoloji içerikli derslerde ilgili programların kullanımının müzik öğretmeni adaylarına öğretilmesi çağın gerekliliğidir. Aynı zamanda teknolojik materyaller müzik eğitimi anabilim dallarındaki eğitim-öğretim sürecinde karşılaşılabilecek birtakım eksikliklerin giderilmesine de yardımcı olabilir. Bu eksikliklerden birisi olarak bahsedebileceğimiz önemli bir sorun, pek çok öğrencinin çalgısıyla seslendireceği eserlerin piyano eşliğini yaptırabilecek düzeyde bir eşlikçi bulamaması nedeniyle eşlikle çalamıyor olmasıdır. Bu durum öğrencilerin birlikte çalmanın getirdiği birçok kazanımdan yoksun kalmasına sebep olabilmektedir. Müzik eğitimine ilişkin birçok araştırmada bu kazanımlar öğrenci motivasyonunu artırma, zevkli bir çalışma ortamı yaratma, kendine güven duygusunu geliştirme, başka çalgıları dinleyerek çalabilme, temiz ses üretme (entonasyon), çok sesli duyumu geliştirebilme şeklinde ifade edilmektedir (Mustul,2005:23-24;Çilden,Şendurur,2003:3).

Ayrıca bu durum biz eğitimcileri pratik bir çözüm arayışına yöneltmektedir. Teknolojinin araç-gereçlerinden faydalanmak, dolayısıyla bilgisayarı bu ihtiyaca da cevap verebilecek bir yöntemle kullanmak, mevcut eksikliği çabucak giderebilir ve öğrencilerimizin çalıştıkları eserlere hemen her ortamda eşlik yapabilecek bir desteği bulmalarını da sağlayabilir. Piyano partilerinin bilgisayar desteğiyle ses dosyalarına dönüştürülmesi, öğrencilerin eserleri eşlikle çalışma sürecine katkı sağlayabilir. Eşliklerin ses dosyasına dönüştürülmesi ise bazı programlar yardımıyla mümkün olabilmektedir. Bilgisayarımızda yazdığımız notaları aynı zamanda sese çevirip çalabilen Finale, Mus2, Sibelius vb. programlar, uygun bir elektronik klavye ile kullanabileceğimiz MIDI teknolojisi veya internet üzerinden üye olunarak hem nota yazıp besteler yapabildiğimiz hem de bir çok eserin orkestra ve piyano eşliklerine ulaşabildiğimiz Notation Musician gibi programlar da günümüzde sıkça kullanılmaktadır.

Bu araştırmada, müzik yazılımları içerisinde oldukça popüler bir yere sahip olan ve pek çok müzik eğitimcisinin kullandığı nota yazma programlarından Coda Music üretimi Finale programı ve Notation Software firması tarafından üretilen Notation Musician programının, bilgisayar desteği ile piyano eşlikli eser çalışma/çalma ihtiyacını önemli ölçüde giderebileceği fikrinden yola çıkılmıştır. Finale programı sayesinde nota kağıdında yazılı olan bir piyano partisini bilgisayarımızda kolaylıkla yazabilir veya bir tarayıcı ile sayfayı "tiff" formatında tarayıp programın içine atarak dinleyebilmekteyiz. Notation Musician programı ise benzer pek çok kullanım özelliğine sahip olsa da bir çeşit MIDI dosyası düzenleme programıdır. Program sayesinde internetten bulduğumuz veya elimizde var olan MIDI dosyalarımızı düzenleyebilir, ekleme yapabilir, MIDI ses dosyaları indirerek çıktısını alabiliriz.

1980'lerin başında ortaya çıkarak bilgisayar ile müzik ilişkisine yeni boyutlar kazandıran MIDI, "Musical Instrument's Digital Interface" yani "Müzik Enstrümanları Dijital Arabirimi"dir. Babacan ve Babacan'a göre (2011:1) özellikle MIDI teknolojisi sayesinde bilgisayarda sadece nota yazmak değil, elektronik klavyeleri

kullanarak müzik yazma, yani besteleme de daha kolay hâle gelmiştir. Bir müzik öğretmeni bu yazılımlardan birini kullanarak okulda öğrettiği şarkılara istediği şekilde (müzisyenler arasında "alt yapı" şeklinde geçen) eşlik (akompanya/ accompany) yazabilir, önemli sahne görevlerinde veya koro eşliği olarak renkli ve zengin düzenlemeler yapabilir. Bu araştırmada da çeşitli yollarla ses dosyasına dönüştürülmüş bilgisayar destekli piyano eşliklerinin öğrenciye motivasyon, müzikalite, entonasyon, bütünlük, sabit tempoda çalabilme becerisi, özgüven geliştirme gibi birtakım kazanımlar sağlaması hedeflenmiştir.

Çalışmanın Amacı

Çalışmanın amacı müzik eğitiminin önemli bir kolu olan çalgı eğitiminde bilgisayar destekli eşlik uygulamasının ne şekilde kullanıldığını ortaya koymak ve uygulamayı öğrenci görüşleri açısından değerlendirmektir.

YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden literatür tarama ve görüşme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uygulanan görüşme yönteminde ise görüşme formu yaklaşımı izlenmiştir. "Görüşme formu , benzer konulara yönelmek yoluyla değişik insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır"(Patton,1987:111). Görüşme formundan elde edilen verilere betimsel analiz uygulanmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2005:224) göre betimsel analiz; görüşülen veya gözlenen bireylerin görüşlerinin çarpıcı bir biçimde yansıtılması amacıyla daha önceden belirlenen temalara göre özetlendiği ve yorumlandığı bir analiz şeklidir ve doğrudan alıntılara sıkça yer verilir. Araştırmada toplanan veriler üç tema altında özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Birinci temada "Eşlikle çalma deneyimi", ikinci temada "Motivasyon, müzikal yorumlama, entonasyon, orjinal tempoya ulaşma ve bütünlüğü sağlama " davranışları, üçüncü temada ise " Uygulamaya ilişkin özgün görüş ve fikirler " ortaya konmuştur. Elde edilen bulgulardan ve benzer çalışmalardan yola çıkarak sonuç ve tartışma bölümü oluşturulmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmacının çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 10'u flüt, 10'u keman olmak üzere toplam 20 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada bilgisayar destekli eşlik uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu yardımıyla toplanmıştır.

Araştırma Süreci

Araştırmacının ilk basamağında flüt ve keman öğrencilerinin dönem içerisinde çalıştıkları eserleri, bilgisayar ortamına aktarılmış orjinal piyano eşlikleri ile birlikte çalmaları sağlanmıştır. İkinci basamakta ise öğrencilerden kendilerine verilen görüşme formunu doldurarak yapılan uygulamayı değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırmacının değerlendirme aşamasında ise görüşme formundan elde edilen verilere betimsel analiz uygulanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Birinci Temaya İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmada birinci tema; öğrencilerin eşlikle çalma deneyimini anlamak amacıyla oluşturulmuş ve görüşme formunda yer alan 3 soru bu tema altında değerlendirilmiştir. Buna göre öğrencilerin "Bölümünüzde düzenli olarak eserlerinize eşlik eden bir eşliğiniz var mı?" sorusuna verdiği cevaplara bakıldığında 20 öğrencinin tamamının "hayır" cevabını verdiği, aynı temayı oluşturan diğer bir soru olarak "Orkestra veya piyano eşliğinde eser çalma tecrübeniz oldu mu?" sorusuna 17 sinin "evet", 3'ünün "hayır" cevabını verdiği ve son olarak "Size bir eseri eşiksiz çalmak bir eksiklik midir? Neden?" sorusuna 18'inin "evet eksiktir", 2'sinin hayır eksiklik değildir cevabını verdiği, eşiksiz çalmanın bir eksiklik olduğunu düşünen öğrencilerin, verdikleri cevabı, eserin bütününe anlamının tek yolunun eseri eşlikle çalmak olduğu görüşüne dayandırdığı, eşiksiz çalmanın bir eksiklik olmadığını düşünen öğrencilerin ise verdikleri cevabı eşiksiz çalmanın bir eksiklik olmadığı fakat eşlikle çalmanın daha eğlenceli ve faydalı olduğu görüşüne dayandırdığı bulgularına ulaşılmıştır.

Ö1 "Bence eksiklidir.Çünkü kişi ne çaldığının farkına arkadan eşlik gelince varıyor. Eserin tadına bu şekilde varılabilir. Eseri çaldığında karşıdaki kişi ne çaldığını anlayabiliyor ve kulağa hoş geldiği için eserin hazzına varabiliyorsun"

Ö2"Eksiklidir çünkü bir eserin bütünü zaten eşlikle çalındığında ortaya çıkıyor"

Ö3 "Başlangıç aşamasında eser eşiksiz çalışılabilir. Fakat çalım aşamasında mutlaka eşlik olması gerekir. Eşiksiz çalınan eser yarım, tamamlanmamıştır, bir anlamı yoktur"

Ö4 "Eser ortaya çıktıktan sonra eşlikle çalmamak eksiklidir. Eşlik eserdeki armoniyi daha iyi anlamama esere uyum sağlamama, eserin dönem açısından karakterini anlamama en önemlisi eseri yorumlamama sebep olur"

Ö5 " Tabi ki de eksiklidir. Çünkü eseri başka bir videodan dinlediğimizde tek çalmıyor, illa bir eşlikçisi vardır. Eşiksiz çalmak birazcık da tuzsuz çorbaya benzer"

Ö6" Bence bir eksiklik değildir ama eşlik ile beraber çalmak çalışmak çok daha faydalı, çekici ve zevkli olur. "

Öğrencilerden alınan cevaplar değerlendirildiğinde öğrencilerin tamamının öğrenim gördüğü bölümde düzenli bir eşlikçisinin olmadığı ve büyük bir kısmının bunun bir eksiklik olduğunu düşündüğü söylenebilir. Ayrıca eserleri eşiksiz çalmanın bir eksiklik olduğunu düşünen öğrencilerin tamamının, geçmiş yaşantılarında eşlikle çalma deneyimi yaşamış olan öğrenciler olması, araştırma açısından oldukça manidardır.

İkinci Temaya İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci teması uygulamanın öğrencilere motivasyon, müzikal yorumlama, entonasyon, orjinal tempoya ulaşma ve bütünlüğü sağlama davranışları açısından bir katkısının olup olmadığını anlamak amacıyla oluşturulmuş ve görüşme formunda yer alan 5 sorudan elde edilen cevaplar bu tema altında değerlendirilmiştir.

Buna göre "Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak/çalmak sizi motivasyon açısından ne şekilde etkiledi?" sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin 18'inin bilgisayar destekli eşlik uygulamasından zevk aldıkları ve uygulamayı motivasyon açısından faydalı bulduğu diğerlerinin ise uygulamayı eşlik ortamı açısından yapay bulduğu ve motivasyon açısından yetersiz gördüğü bulgusuna ulaşılmıştır.

Ö1 "Eseri daha etkili çaldığımı ve çalışırken zevk aldığımı gördüm".

Ö2 "Esere olan ilgimi arttırdı. Boş bir şekilde çalmaktansa bilgisayar eşliğinde çalarak zevk aldım".

Ö3" Eserleri daha büyük zevkle çaldım. Sesleri daha doğru basmamı sağladı".

Ö4" Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak/çalmak eser çalışmayı zevkli hale getirdi. Müzikal olarak bir bütünlük oluştu. Bu da çalışmalarına olumlu bir şekilde yansıdı".

Ö5" Olumlu yönde etkiledi. Daha hevesli ve istekli çalışıyorum. Çalışma isteğim artıyor".

Ö6" Bilgisayar eşliğinde eser çalışmak iyi bir çalıma katkı sağlayacaktır fakat motivasyon açısından beni çok fazla etkilememiştir. Eşlikçim yoksa sade çalmayı tercih ederim".

"Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak/çalmak, eseri yorumlamayı müzikal açıdan ne şekilde etkiledi?" sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin 15'inin uygulamayı nüans ve eserin dönemsel özelliklerini daha iyi anlamayı ve hissetmeyi kolaylaştırması açısından faydalı bulduğu, 5'inin ise bilgisayar destekli eşlikleri, müzikal dinamikleri tam olarak sağlama ve yorumlamaya elverişlilik açısından yetersiz bulduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Ö1"Eseri yorumlamamı olumlu bir şekilde etkiledi. Nüansları ve parçayı daha kolay bir şekilde yorumlayarak çalmamı sağladı".

Ö2"Parçanın içerisinde geçen nüansları yapmak ve nefes yerlerinde daha dikkatli olmam açısından olumlu etkiledi".

Ö3"Farkında olmadığımız bazı dönem özelliklerini eşlikle hissettiğimiz için bizim çalımımızı da olumlu yönde etkiledi".

Ö4"Nüansları yapmak ve hissetmek daha kolay oldu".

Ö5" Olumu yönde etkiledi. Eşiksiz yapılan bir çalışmaya göre eşlikle yapılan çalışmalar eseri, müziği hissedip müzikaliteye daha önem veren çalışmalar yapmama yardımcı oluyor".

Ö6" Esere istediğim yorumu katamamamdan kaynaklı müzikal açıdan olumsuz etkilediğini düşünüyorum".

Ö7" Bilgisayar ortamında nüans, nefes gibi koşullar olmadığından eser tek düze çalınır. Fazla yorumlama imkanı olmuyor"

"Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak/çalmak sizi entonasyon açısından ne şekilde etkiledi?" sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin tamamının bilgisayar destekli eşlik deneyimini, doğru frekansta referans ses sağlaması nedeniyle etkili bulunduğu, bu sayede pesleşme veya tizleşme gibi durumları daha kolay fark edebildiği ve entonasyon hatalarını düzeltebildiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Ö1"Olumlu yönde etkiledi . Bilgisayardaki eşlik sesleri temiz ve doğru çaldığından dolayı, eseri çalmada ve sesleri düzeltmede yardımcı oldu".

Ö2"Yanlış çaldığım sesleri fark etmemi sağladı. Doğru sesi bulup düzelttim".

Ö3" Çok olumlu yönde etkiledi. Eşlikten referans sesleri sürekli duymak entonasyon problemimi azattı".

Ö4" Esere piyano eşlik ediyor. Üfleli bir enstrüman çaldığım için nefes yerlerine uymadığımda cümle sonlarında ses düşmeleri görülen bir şeydi. Ama eşlik ile çalıştığımda nefes yerlerine daha dikkat ettiğimi gördüm ve entonasyon açısından bu beni daha güçlü kıldı".

Ö5 " Çaldığım eserle eşlik arasındaki uyumu duyma olanağım olduğundan entonasyon açısından daha dikkatli olmamı sağladı".

Ö6 " Olumlu yöndeydi. Tona girme, tonu duyma ve daha temiz çalma açısından önemli".

Ö7 " Bilgisayardan eşlikle eser çalışmak entonasyonumu olumlu yönde etkilemektedir. Tondan çıkıp entonasyonu kaybetmek zor olacaktır".

"Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak/çalmak sizi eserin orjinal temposuna ulaşmak açısından ne şekilde etkiledi?" sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin tamamının uygulamayı eserin orjinal temposuna ulaşmaya istek uyandırması bakımından etkili bulunduğu ayrıca eşliklerin metronom hızının ayarlanabilir olmasının, eseri sağlıklı bir şekilde hızlandırmada kolaylık sağladığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Ö1"Kademe kademe hızlandırdığımız için giderek hızlanmam konusunda yardımcı oldu ve ritimsel destek sağladı".

Ö2"Kimi zaman orjinal tempoya ulaşmakta güçlük çeksem de eşlikli çalışmak doğru metronomla eseri çalışmama ve hızlanmama katkı sağladı".

Ö3"Olumlu etkiledi. Eserin orjinal temposuna ulaşmak için yavaş bir tempoyla başladım ama eşlikle yaptım ayrıntılarına baka baka ve orjinal temposuna ulaştım".

Ö4" Bilgisayar destekli eşlik programıyla çalışmak eserin orjinal temposuna ulaşmamda bana yardımcı oldu ve beni eseri orjinal tempoda çalmaya mecbur bıraktı".

"Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak/çalmak sizi eseri duraksamadan çalmanız (bütünlük) açısından ne şekilde etkiledi?" sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin 19'unun bilgisayar destekli eşlikleri eserin bütünlüğünü sağlama açısından faydalı bulunduğu , 1 kişinin ise bilgisayar destekli eşlikleri bütünlüğü sağlamada etkili bulmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Ö1"Eşlikle çaldığımda eseri bir noktada kaybetsem bile yeniden yakalamaya çalışırım".

Ö2 "Nerede yanlışlarım olduğunu gördüm ve bölmeden duraksamadan devam ettim".

Ö3 " Bana kazandırdığı en olumlu etki bütünlüğü sağlamam oldu".

Ö4 " Konser esnasında olacak bir aksaklıkta parçaya nasıl devam edeceğimi öğrenmem konusunda yardımcı oldu ve esere hakimiyetimi arttırdı".

Ö5 "Bilgisayar destekli eşlikle çalışmak, eseri bir bütün halinde çalma açısından büyük katkı sağlamaktadır. Yaptığım hatalardan sonra duraksamadan, eşliyi yakalayabilme becerisi kazandırmaktadır".

İkinci temayı oluşturan tüm sorular değerlendirildiğinde bilgisayar destekli eşlik uygulamasının, öğrencilerin çoğunda motivasyon açısından; hem eğlenceli hem öğretici, eseri müzikal yorumlamada; fikir verici, entonasyon açısından; kontrol sağlayıcı, eseri orjinal temposuna ulaştırma ve bütünlüğü sağlama açısından ;yardımcı bir etki yarattığı söylenebilir.

Üçüncü Temaya İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmamızın üçüncü teması öğrencilerin Uygulamaya ilişkin özgün fikir ve görüşlerini saptamak amacıyla oluşturulmuş ve görüşme formunda yer alan bir soru bu tema altında değerlendirilmiştir. Buna göre "Bilgisayar destekli eşlik uygulamasıyla ilgili görüşlerinizi/eklemek istediklerinizi lütfen belirtiniz" sorusuna 10 öğrenci görüş bildirmiştir. Elde edilen görüşlerin birçoğunda , bilgisayar destekli eşlik programının eğlenceli, özgüveni ve çalıcılığı geliştirici bir öğretim materyali olarak görüldüğü bulgusuna ulaşılmıştır.

Ö1" Bence bütün eserler eşlikle çalınmalı. Ondaki duygu bambaşkadır".

Ö2"Piyano eşliği olan eserleri mutlaka eşliğiyle birlikte çalmalıyız fakat her an çalışmak için mutlaka finale programında yazıp (ya da başka bir program) sık sık tekrar etmeliyiz. Yanımızda bulundurmalıyız".

Ö3" Eserin anlaşılması ve eşliğe alışmak açısından bilgisayar destekli eşlik güzel bir kaynak sağlamakta".

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmanın ilk temasına ilişkin bulgulara bakıldığında öğrencilerin büyük bir kısmının geçmiş yaşantılarında eşlikle çalma deneyimine sahip oldukları fakat mevcut öğrenme ortamlarında düzenli bir eşlikçisinin bulunmadığı görülmektedir. Bu durum öğrenciler için bir eksiklik. Öğrenci görüşlerine paralel olarak Tufan ve Tufan'ın (2009) araştırmasında da alan çalgısının çalışılması ve derslerin eşlikli olarak yapılması konularında öğrencilerin ve öğretmenlerin neredeyse tamamı eşlikçi sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen ve öğrencilerin neredeyse tamamının görüşü, bilgisayar destekli eşlik çalışmalarının söz konusu ihtiyacı karşılayacağı yönündedir. Ayrıca Angı ve Birer de (2013) çalışmasında çalgı eğitiminde eserleri eşlikli olarak çalmanın her yönden faydalı olacağını belirtmiştir.

Araştırmanın ikinci temasına ilişkin bulgulara bakıldığında bilgisayar destekli eşlik uygulamasının öğrenci motivasyonunu artırmada etkili olduğu görülmektedir. Araştırma sonucuna paralel olarak Ergen ve Bilen 'in (2010) çalışmasında da eşlikle keman çalmanın özgüven ve keman dersine ilişkin tutum üzerinde olumlu yönde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmada söz edilen sonucun, eşlikli çalma sayesinde zevkli bir öğrenme ortamının oluşması, öğrencinin öğretmeniyle bütünleştiği duygusunu yaşamayı, başlangıç aşamasında yapılan egzersizlerin eşlikli çalışıldığında müzik yapma hissi uyandırarak öğrencinin bıkkınlığa düşmesine izin vermemesi, başarılı olduğunu hissetmesi gibi nedenlerden kaynaklandığı belirtilmiştir. Bulgulara göre bilgisayar destekli eşlik uygulaması öğrencilerin müzikal davranışlarını da büyük ölçüde olumlu etkilemiştir. Araştırma sonuçlarına paralel olarak Tufan ve Tufan'ın (2009) çalışmasına katılan öğretmenler de öğrencilerin daha önce eserlerin eşliklerini neredeyse hiç tanımadıklarını, prova imkânları olmadığı ya da çok az olduğu için müziği bütünüyle seslendiremediklerini, müzikalite ve yorumla ilgili önemli sorunlar yaşadıklarını belirtmiş, bilgisayarla eşlik desteği aldıktan sonra öğrencilerin müzik yapmada daha anlamlı sonuçlara ulaştıklarına vurgu yapmıştır. Araştırmanın bir diğer sonucu bilgisayar destekli eşlikle çalışmanın entonasyon hatalarını fark etmeye ve düzeltmeye yardımcı olduğu yönündedir. Bu sonuca paralel olarak Angı ve Birer (2013), Ergen ve Bilen (2010), Tufan ve Tufan (2009) da öğrencilerin eşlikli çalma sayesinde entonasyon açısından ortaya çıkan problemlerle baş etme konularında gelişim gösterdiğini, üst düzeyde dikkat kazandığını ve eşlikle çalmayanlara göre çalımlarının pozitif yönde anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varmıştır.

Bilgisayar destekli eşlikle çalmak öğrencilerin eserin orjinal temposuna ulaşmasına ve eserin bütünlüğünün sağlanmasına da büyük ölçüde katkı sağlamıştır. Tufan ve Tufan'ın (2009) çalışmasında , prova imkânları olmadığı ya da çok az olduğu için müziği bütünüyle seslendiremeyen öğrencilerin, müzikalite ve yorumla ilgili önemli sorunlar yaşadığını bilgisayarla eşlik desteği aldıktan sonra öğrencilerin müzik yapmada daha anlamlı sonuçlara ulaştığını vurgulamıştır.

Araştırma sonuçları diğer araştırmaların sonuçlarıyla bir arada değerlendirildiğinde eşlikle çalmanın çalgı eğitimi açısından önem taşıdığı, çalıcının özgüvenini motivasyonunu artırdığı, entonasyon, müzikalite bütünlük, tempo gibi önemli müzikal unsurlar açısından yaşanan problemleri aşmada faydalı olduğu, eşliğin akustik olarak sağlanamadığı ortamlarda bilgisayar destekli eşliklerin büyük ölçüde eksikliği giderebileceği ve bu yönüyle çalgı eğitiminde önemli bir öğretim materyali olarak görüldüğü genel sonuçlarına varılmıştır.

Not: Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya'da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE' de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akteke-Öztürk, B. (2008) Öğretim Teknolojileri Destek Ofisleri ve Üniversitedeki Rollerini. Akademik Bilişim Bildiri Kitapçığı

Angı, Ç.E., Birer Hamzaoğlu, A.R. (2013) Keman Öğretiminde Karşılaşılan Entonasyon Problemleri ve Çözüm Önerileri. Sanat Eğitimi Dergisi. Cilt 1, Sayı 2.

Babacan, M.D. Babacan, E. (2011) Midi Klavyenin Okul Şarkılarındaki Kullanımına Yönelik Uygulama Çalışması. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011, Fırat University, Elazığ

Çelikten, M. Şanal, M. Yeni, Y. (2005) Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Çilden Ş., Şendurur Y. (2003) Keman İçin Piyanoyla Eşlikli Albüm. Evrensel Müzik Evi, Ankara.

Ergen, D., Bilen, S. (2010) İlköğretim Düzeyinde Eşlikli Çalmaya Dayalı Keman Eğitiminin Entonasyon, Özgüven Ve Tutum Üzerindeki Etkisi. Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi. Cilt 1, Sayı 1.

Kasap Tecimer, B. (2007) Müzik Eğitiminde Teknolojik Yaklaşımlar. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara.

Mustul, Ö. (2005) Keman Eserlerinin Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Programlarındaki kullanım Durumlarının İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Patton, M.Q. (1987) How to use qualitative methods in evaluation. Newbury Park, C.A: Sage.

Tufan, E. Tufan, S. (2009) Yaylı Çalgılar ve Piyanoya Ait Eşliklerin Bilgisayar Yardımıyla Stüdyo Ortamında Çalışılmasının Öğrenci Performansına Etkisi. 18. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İzmir

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık, Ankara.